

Sen Neymişsin Bitişik Eğik Yazı

– sahara · 17 Kasım 2017

İlkokullarımızda 1968 Öğretim Programı uygulandığı yıllar meslek yaşantım başladı. Adı geçen program birinci sınıflarda okuma-yazma eğitimine cümle yöntemi ve dik temel harflerle çalışılmasını buyuruyordu. Ta 2005 yılına kadar cümle yöntemi ve dik temel harflerle çalışıldı.

Bu arada 1968 Programı öğretmenlere ikinci sınıftan itibaren el yazısı diye adlandırılan bitişik yazı ile çalışmayı da öneriyordu. Nihai olarak dört ve beşinci sınıfta tamamen bitişik yazı kullanılması isteniyordu.

Peki, uygulamada programa ne derece uyuluyordu! Ülkemizde uygulamalar farklı, kanun, tüzük yönetmelik de emredilenler farklıdır. Hele ki, kırsal kesimlerde. Örnekiyeyim, kanun emreder okuma çağındaki bütün çocukların önce beş yıl, sonra sekiz yıl şimdilerde on iki yıl eğitim almaları zorunludur. Acaba bu zorunluluk ne kadar geçerli oldu! Şapkalarımızı önümüze koyup düşünelim. Yakında cumhuriyetimizin 100. kuruluş yılı kutlanacak. Okullaşmada özlenen sonuca ulaşılabildik mi? Okullaşmadaki bu sorunlar eğitim-öğretim yöntemlerinde de devam ediyor.

Dört ve beşinci sınıfta bitişik eğik yazıya geçilir. Program böyle diyordu! Diyebilirim ki, meslektaşlarımın hemen hemen hepsi bu kurala uymadı. Müfettişler ne yapıyordu? Özellikle şehir okullarında teftişi bir ya da iki ders saati içinde bitiriyorlardı. Hangi stilde yazı yazılıyor, bu konuda soru sorulduğunu anımsayamıyorum.

2005 yılında ilk okuma-yazma konusunda değişikliklere gidildi. Bu kez cümle ve dik temel harfle okuma yazma yönteminden vaz geçildi. Bundan böyle ses temelli cümle yöntemi ve bitişik eğik yazı-el yazısı kullanılması istendi öğretmenlerden. Curcuna işte o zaman başladı.

Yıllarca cümle yönteminin faziletinden bahseden önce müfettişler ve bakanlık bürokratları bu kez ses temelli okuma öğretiminden dem vurmaya başladılar. Ses temelli cümle yönteminde alfabemiz harf gruplarına ayrılıyor. Örneğin ilk grup harfler (e-l-a-t) ki, ses diye adlandırılıyor harfler. Şimdi gruplaşmada değişiklikler yapılmış. Önce “e” sesi veriliyor. Daha sonra seslerden hece-kekime ve cümle öğretiliyor. Cümle yönteminde ise önce cümle (Fiş) öğretilir. Daha sonra kelime-hece ve harf öğretilirdi. Fazla detaya girmek değil amacım. Yazı stili sorun yarattı en çok. Kimde! Ya da kimlerde!

Önce öğretmenler bitişik eğik yazı stilini büyük çoğunlukla beğenmedi. Tu kaka edildi! Öğrencilerin kas gelişiminden dem vuruldu... Olmaz ki olmaz... Ya veliler? Neredeyse isyan bayrağını çekeceklerdi! Öğretmen okulu mezunu öğretmenler için sorun değildi bitişik eğik yazı stili.

Öğretmen Okulunda, 35cm X 25cm ebadındaki yazı defterlerine her çeşit uçla birçok stilde yazılar yazardık. Haftada üç sayfa yazmak zorunluymdu. Ayrıca blok ödevleri daha başka yapmamız zorunlu çalışmaların başında geliyordu. Rahatlıkla söyleyebilirim en çok resim-yazı dersinde zorlanırdık okulda.

Bizlerin geçtiği tedrisattan geçmemiş meslektaşlarımız için bitişik eğik yazı ile çalışmak birinci sınıf öğrenciler kadar emek gerektiriyordu. Ve zorluk arz ediyordu. İtirazların birincin nedeni buydu öğretmenler açısından. Peki, ülkelerinde eğitim-öğretim sorunlarını çözmüş bizler gibi sık sık öğretim programları değiştirmeyen ülkelerde bu durum nasıl? Bir göz atalım:

Batı ülkelerinde birinci sınıftan itibaren bitişik eğik yazı ile çalışılıyor. Bakanlık öğretmeni olarak çalıştığım Almanya'da bu durumu çıplak gözle gözlemledim.

1930 yılında doğduğum köyde ilkokul açılmış. İlk yıllarda ancak üç yıl eğitim-öğretim yapılmış. Babam üçüncü sınıftan mezun bir çiftçiydi. Avuç içleri sürekli nasırlı olurdu. El yazısı ile yazdığı mektupları hala saklarım. Ne kadar estetik yönü üst düzeyde okunaklı yazmıştı babam bu mektupları.

Eğitimcilerin bitişik eğik yazının faziletlerini betimledikleri görüşlerden bir demet sunayım:

"Araştırmalara göre bitişik eğik yazı öğrencinin zihinsel gelişimine ve dikkatini geliştirmesine katkı sağlamaktadır.

Bitişik eğik yazı, öğrencinin yazı yazarken harflere, harf bağlantılarına ve ayrıntılara dikkat etmesini zorunlu kılmaktadır. Bu durum öğrencinin dikkatini geliştirmektedir.

Bitişik eğik yazıdaki süreklilik ile düşüncedeki süreklilik örtüşmekte ve birbirini desteklemektedir.

Böylece yazmada kazanılan akıcılık okuma becerisine de yansımaktadır.

Bitişik eğik yazı, sentez yöntemine uygun olduğundan Ses Temelli Cümle Yöntemi ile ilk okuma-yazma öğrenme sürecini kolaylaştırmaktadır.

Araştırmalar, okul çağı çocuklarının kalemi ellerine ilk aldıklarında eğik ve dairesel çizgiler çizdiklerini göstermektedir. Öğrenciler anatomik yapıları gereği kalemi eğik olarak tutmaktadır. Bu durum öğrencilerin bitişik eğik yazıya geçişini kolaylaştırmaktadır.

Bitişik eğik yazının akıcı ve kesintisiz olması, soldan sağa doğru yazı yönünü destekleyici olmaktadır.

Bitişik eğik yazı, geri dönüşlere izin vermemektedir. Bu durum yazının akıcı ve doğru yönde gelişimini sağlamaktadır. Bitişik eğik yazı, harflerin doğru yazımını desteklediğinden harflerin yazılış yönlerini karıştırma sorunu ortadan kalkmaktadır.

Bitişik eğik yazıda harfler birbirine bağlandığından kelimeler bütün olarak yazılmaktadır. Bu durum öğrencinin kelimeleri tanımasını kolaylaştırmaktadır.

Bitişik eğik yazıda öğrenci rakam ve işaretleri daha kolay fark etmektedir.

Bitişik eğik yazı dik temel yazıya göre daha hızlı yazılmakta ve yazma çalışmalarını kolaylaştırmaktadır.

Bitişik eğik yazı ile okuma yazma öğrenen öğrencilerin diğer harf karakterleriyle yazılmış metinleri

okumakta güçlük çekmedikleri deneysel çalışmalarla kanıtlanmıştır.

Bitişik eğik yazının estetik görünümü, öğrencilerin estetik bir bakış açısı geliştirmelerine yardımcı olmaktadır. Bitişik eğik yazı öğretimi, görsel sanatlar dersine de katkı sağlamaktadır.

Bitişik eğik yazı öğrencilerin parmak ve el kasları için uygundur.

Bitişik eğik yazı solak öğrenciler için de uygundur. Solak öğrencilerin eli dik yazı yazarken harflerin çoğunu kapatmaktadır. Oysa bitişik eğik yazı yazarken öğrencinin eli biraz daha sağa kaymakta ve yazıyı daha az kapatmaktadır. Öğrenci yazdıklarını daha kolay görmekte ve okumaktadır...”

Bu arada dik temel harflerle yazı yazmasını savunanlar da var. Fakat azınlıktalar...

Peki, bu yazıyı niçin yazdım! Daha önce bir ülkemizde ne kadar sıklıkla müfredat değiştirildiğini anlatmaya çalışmıştım. Müfredatlar sık sık değiştirilir de yazı stili değiştirilmez mi? Okullarımızda, uygar dünyanın kullandığı yukarıda ve eğitim uzmanlarının da madde madde olumlu görüşlerini sıraladığım bitişik eğik yazma uygulamasından yıl yıl vaz geçildi. Eskiye dönüldü. Leylek, gagasından, uzun kanatlarından ve bacaklarından kesilerek kuşa çevrildi. Âlem gidiyor Mersin'e biz gidiyoruz tersine. Ne diyeceksin, “Büyüklerimiz en iyisini bilir!”